

ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

Відділення харчових технологій та ресторанного бізнесу
Циклова комісія харчових технологій та готельно-ресторанної справи

Ганнич Дмитро Сергійович

КУРСОВА РОБОТА

ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОДЕЩИНИ: АНАЛІЗ ТА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ

Навчальна дисципліна «Дизайн і технології надання туристичних послуг»

Ступінь освіти «фаховий молодший бакалавр»
Спеціальність 242 Туризм і рекреація, освітня програма «Туристичне
обслуговування», група ТР-22
Галузь знань 24 Сфера обслуговування

Керівник:
Гібкін Кирило Романович, викладач

ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ

Керівник

_____

(підпис)

Кирило ГІБКІН

Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувач

_____

(підпис)

Дмитро ГАННИЧ

Підсумкова оцінка: _____ (літера / балів)

Члени комісії з захисту:

_____

(підпис)

Кирило ГІБКІН

_____

(підпис)

Наталя ВОЛЬФСОН-ГАРШИНА

ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

Відділення харчових технологій та ресторанного бізнесу
Циклова комісія харчових технологій та готельно-ресторанної справи

ЗАВДАННЯ НА КУРСОВУ РОБОТУ

з навчальної дисципліни «Дизайн і технології надання туристичних послуг»

здобувачу ступеня освіти «фаховий молодший бакалавр»
спеціальності 242 «Туризм і рекреація», освітня програма «Туристичне обслуговування»,
групи ТР-22

Ганничу Дмитру Сергійовичу

1. Тема роботи: Туристичний потенціал Одещини: аналіз та стратегії розвитку

2. Термін подання завершеної роботи до циклової комісії – 30.11.2023 р.

3. Графік виконання роботи

Назва етапів виконання або структурних елементів роботи	Дата закінчення
Вступ	18.10.2023
Розділ 1. Туристичний потенціал ареалу дестинації Одещини	
1.1. Географічне положення Одещини	25.10.2023
1.2. Туристичні ресурси та інфраструктура Одещини	08.10.2023
Розділ 2. Проєкт інноваційного туру	
2.1. Маршрут інноваційного туру	15.10.2023
2.2. Програма інноваційного туру	22.10.2023
Висновки	29.10.2023

Завдання видав

Керівник
_____ Кирило ГІБКІН
(підпис)

«11» жовтня 2023 р.

Завдання отримав

Здобувач
_____ Дмитро ГАННИЧ
(підпис)

11» жовтня 2023 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	5
Розділ 1 Туристичний потенціал ареалу дестинації Одещини.....	6
1.1 Географічне положення Одещини.....	6
1.2 Туристичні ресурси та інфраструктура Одещини.....	9
Розділ 2 Проект інноваційного туру.....	21
2.1 Маршрут інноваційного туру.....	21
2.2 Програма інноваційного туру.....	25
Висновки.....	31
Список використаних джерел.....	32

ВСТУП

Тема «Туристичний потенціал Одещини: аналіз та стратегії розвитку» має величезне значення в контексті розвитку туризму та створення позитивного іміджу регіону. Ось кілька аспектів, які слід врахувати при описі актуальності цієї теми:

Економічний внесок туризму. Розкриття туристичного потенціалу Одещини може сприяти зростанню економічного внеску регіону. Розвиток туризму створює нові можливості для бізнесу, забезпечує робочі місця та сприяє загальному економічному розвитку.

Збереження природних та культурних ресурсів. Аналіз туристичного потенціалу дозволяє виявити унікальні природні та культурні ресурси, які можна підтримати та зберегти. Заохочення екологічно стійкого туризму сприяє збереженню природи та культурної спадщини регіону.

Привертання туристів та створення іміджу. Справжнє розкриття туристичного потенціалу допомагає створити позитивний імідж регіону, привертаючи увагу та інтерес різних категорій туристів. Це може включати як індивідуальних подорожуючих, так і групові екскурсії.

Культурний обмін та взаєморозуміння. Туризм виступає як канал для культурного обміну та взаєморозуміння між різними країнами та культурами. Створення стратегій розвитку туризму на Одещині може підсилити цей аспект та сприяти культурній дипломатії.

Соціокультурний розвиток. Розвиток туризму може впливати на соціокультурний розвиток місцевого населення. Відчуття гордості за свою культуру та історію, а також взаємодія з іноземними відвідувачами, може стимулювати позитивні зміни у суспільстві.

Загальна актуальність цієї теми полягає в можливості оптимізації туристичного потенціалу Одещини для забезпечення сталого розвитку регіону, привертання інвестицій та покращання якості життя місцевого населення.

РОЗДІЛ 1

ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АРЕАЛУ ДЕСТИНАЦІЇ ОДЕЩИНИ

1.1 Географічне положення Одещини

Одеська область (Одещина) – область на півдні України. Найбільша за територією область України. Одна з найрозвиненіших областей країни в економічному, туристичному, культурному та науковому напрямках. На півночі та сході межує з Вінницькою, Кіровоградською та Миколаївською областями України, омивається водами Чорного моря. До складу області входить також острів Зміїний.

Одеську область було утворено 27 лютого 1932 року. У 1954 році до її складу увійшла територія колишньої Ізмаїльської області тобто територія від Дністровського лиману до р. Дунай.

Площа Одеської області становить 33310 км². Ця площа співставна з територією таких країн, як Молдова та Бельгія.

Станом на 1 січня 2022 року кількість населення області становила 2 351 392 осіб.

Область займає територію Північно-Західного Причорномор'я від гирла ріки Дунай до Тилігульського лиману, а від моря на північ - на 250 км.

На півночі Одеська область межує з Вінницькою та Кіровоградською, на сході - з Миколаївською областями, на заході – з Молдовою, а на південному заході - з Румунією. Всього в межах області пролягає 1362 км державного кордону України. Площа Одеської області становить 5,5 % території України.

Геополітичне розташування Одещини обумовлене як вигідним транспортно-географічним розміщенням, так і зростаючою активізацією її участі у великих європейських міжрегіональних організаціях - Асамблеї європейських регіонів і Робітничої співдружності придунайських країн. Будучи частиною морського фасаду країни, Одеська обл. значною мірою сприяє активній участі України в роботі країн-членів Чорноморського економічного співробітництва.

У межах Одещини розташовані 1134 малих річок і струмків, 15 прісноводних та морських лиманів, з них найбільші: Дністровський, Тилігульський,

Хаджибейський, Алібей, Бурнас, Будацький, Куяльницький, Кучурганський, 68 водосховищ, 45 озер, з них прісноводні: Кагул, Ялпуг, Катлабух, солонowodні: Сасик, Шагани, Алібей, Бурнас.

Річкова мережа області належить до басейнів Дунаю, Дністера, Південного Бугу та безпосередньо Чорного моря. На території області налічується близько 200 річок довжиною більш ніж 10 км, велика кількість з яких влітку пересихає.

Найбільші річки: Дунай, Дністер, Кодима, Саврань, Тилігул. Великі річки мають важливе значення для судноплавства, зрошення, вироблення електроенергії, є єдина в області Савранська ГЕС.

Природно-заповідний фонд Одеської області станом 1 січня 2018 року мав у своєму складі 123 об'єкта, з них 16 - загальнодержавного значення, та 107 - місцевого значення. Загальна площа об'єктів природно-заповідного фонду становить 159974,1992 га. З урахуванням того, що 12 об'єктів загальною площею 9133,25 га знаходилися у складі природно-заповідних територій, фактично займана ПЗФ площа в області становила 150840,9492 га. Відношення площі ПЗФ до площі області становила 4,5 %.

Рисунок 1. – Географічне положення Одеської області [1]

На території області розташовано ряд великих об'єктів природно-заповідного фонду регіонального, національного і міжнародного масштабу. Область має перспективи для розвитку біосферно-природоохоронного сектора економіки.

У пониззі великих рік (Дунай, Дністер) і лиманів, на морських узбережжях і в шельфовій зоні розташовані високоцінні й унікальні природні комплекси, водно-болотні угіддя, екосистеми, що формують високий біосферний потенціал регіону, який має національне і міжнародне значення.

В області також багато заповідників та заказників: Дунайський біосферний заповідник, Савранський ліс, Дністровські плавні, Філофорне поле Зернова.

Головне природне багатство області - її земельні ресурси, що представлені переважно чорноземними ґрунтами з високою природною родючістю. У сполученні з теплим степовим кліматом вони формують високий агропромисловий (сільськогосподарський) потенціал регіону.

В області понад 2,5 млн га сільськогосподарських угідь, у тому числі більш 2 млн га ріллі, понад 80 тис. га виноградників і садів.

Клімат краю, особливо в південній частині області, посушливий. Тому тут майже 10 % оброблюваних земель зрошуються. Тепле море, лікувальні грязі, мінеральні води, морські пляжі створюють винятково високий рекреаційний потенціал Одещини.

Щодо транспорту - Одеська область - приморський прикордонний район, розташований на південному заході України. У стратегічному плані територія області розташована дуже вигідно - на перетині найважливіших міжнародних водяних шляхів: дунайського, дністровського та дніпровського. Загальна довжина залізничної мережі області майже 1100 км, її обслуговує 100 залізничних станцій. Одещину перетинає також 7 автомагістралей. Усе це в сполученні з приморським розташуванням області, її транспортно-географічною своєрідністю робить Одещину могутнім експортно-імпортом потенціалом, що не може не враховуватися в проектах створення міжнародних транспортних коридорів Європейської комунікаційної інфраструктури єдиної транспортної системи країн-членів Чорноморського економічного співробітництва. Одеська область вирізняється серед інших областей провідним міжгалузевим морегосподарським комплексом, ступінь розвитку якого відбиває рівень соціально-економічного розвитку регіону.

Морегосподарський комплекс області включає в себе 7 морських портів (обсяг вантажопереробки портів області становить 74,1 % від усіх портів України), 5 судноремонтних заводів (64,8 %), найкрупніші державні судноплавні компанії (ДСК «ЧМП», ВАТ «Українське Дунайське пароплавство», СК «Укрферрі», ДСК «Укртанкер», ДСК «Укрріфер», ДСК «УМП») та понад 20 приватних судноплавних компаній, майже 80 приватних крїїнгових та понад 90 експедиторських і агентських компаній.

Систему морських торговельних портів утворюють 7 виробничих одиниць розташованих по всьому морському узбережжю області, і в гирлі р. Дунай. За географічним розташуванням і роллю в транспортному обслуговуванні економіки регіону і її зовнішньоекономічних зв'язків, а також за місцем розташування портів у системі міжнародних транспортних шляхів морські порти області можна розділити на дві основні групи. Дунайські порти: Рені, Ізмаїл, Усть-Дунайськ та регіон Чорного моря: Білгород-Дністровський, Чорноморськ, Одеса, Южне.

Одеська область розташована на перетині найважливіших міжнародних водних шляхів: Дунайський водний шлях після завершення будівництва в 1992 році каналу Дунай-Майн-Рейн є найкоротшим виходом із країн Європи в Чорне море, далі - у Закавказзя, Середню Азію, на Близький Схід. Річка Дністер зв'язує регіон з Молдовою, а Дніпро - з Центральною Україною і Білоруссю, а після завершення реконструкції Дніпровсько-Бузького і Дніпровсько-Неманського каналів - з Польщею і країнами Балтії. Волго-Донська система зв'язує Азово-Чорноморський басейн із Казахстаном, Туркменістаном, Азербайджаном, Іраном, забезпечуючи виходи до Каспійського, Балтійського і Білого морів [2].

1.2 Туристичні та інфраструктурні ресурси Одещини

Особливість економіко-географічного розташування області, сприятливі природно-кліматичні умови, різноманітні природні лікувальні ресурси, наявність піщаних пляжів, розвинута мережа водних, залізничних та автомобільних магістралей обумовлюють розвиток в області сфери туризму і рекреації.

Серед природних багатств, які активно використовуються у курортно-рекреаційному господарстві області, важливе місце посідають лікувальні грязі та ропа Куяльницького, Хаджибейського, Шаболатського лиманів, сірчано-водневі, гідрокарбонатні, йодо-бромні та натрієві мінеральні води, які дають можливість ефективно лікувати захворювання органів кровообігу, нервової системи, органів дихання не туберкульозного характеру, органів травлення, порушення обміну речовин тощо.

Своєрідність туристично-екскурсійного потенціалу області також визначена численними пам'ятками різних часів з відомими історико-культурними заповідниками, пам'ятниками та музеями. Це відомі у світі Одеський державний академічний театр опери та балету, знамениті Потьомкінські сходи, українська Венеція - місто Вилкове, фортеця XII - XV сторіччя в місті Білгород-Дністровському, розкопки античних міст Тіри і Ніконії, пам'ятники культової архітектури в містах Одесі, Ізмаїлі, Рені, Кілії та багато чого іншого.

Понад 5000 об'єктів культурної спадщини та 120 об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення створили Одещині імідж одного з найвідоміших і найпопулярніших, насамперед через свою самобутність, місць для відвідування туристами і відпочивальниками.

На території області є 92 природно-заповідні зони, у тому числі державного значення - Дунайський біосферний заповідник, Дунайські і Дністровські плавні, Тилігульський регіональний ландшафтний парк, ботанічний сад Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова, 19 парків-пам'ятників садово-паркового мистецтва тощо.

Одеса сама по собі є важливим туристичним атракцією зі своєю унікальною архітектурою, морським портом та жвавою культурною сценою.

Одеські катакомби - найбільші в світі підземні системи. Вони використовувалися як кам'яновугільні родовища та підземні тунелі під час Другої світової війни. Сьогодні вони приваблюють туристів на екскурсії.

В Одеській області є можливості для водних видів спорту, велосипедних прогулянок, кінної їзди, а також літнього та зимового відпочинку.

Одеська область славиться своєю смачною морською їжею, такою як морепродукти, а також страви традиційної української кухні.

Інфраструктура Одеської області включає в себе різноманітні елементи, що забезпечують функціонування регіону, включаючи транспорт, освіту, охорону здоров'я та інші сфери.

Одеська область має розвинуту транспортну інфраструктуру, включаючи автомагістралі, залізницю та морський порт Одеса, який є одним із найбільших портів на Чорному морі. Міжнародний аеропорт Одеса обслуговує регіон та забезпечує зв'язок з іншими країнами.

Область має мережу лікарень, клінік і поліклінік, які надають медичну допомогу населенню. Одеська область також має спеціалізовані лікарні та дослідні медичні центри.

В Одеській області діють театри, музеї, кінотеатри та музичні заклади. Тут часто проводяться культурні заходи, фестивалі та концерти.

Одеська область має широку мережу супермаркетів, аптек, шкіл мистецтв, бібліотек та інших установ громадського призначення, спортивні комплекси, стадіони, басейни та інші спортивні заклади для розвитку фізичної активності та спорту.

Інфраструктура Одеської області гарантує комфортне життя і розвиток регіону, а також забезпечує зручність для туристів.

Одеса, як курортне місто, та область має багато готелей, хостелів, дачних будинків, розрахованих на туристів з різними вимогами та станком.

Готель "Дерибас" розташований у центрі Одеси, за 25 хвилин ходьби від узбережжя Чорного моря. Апартаменти відремонтовано у 2018 році. До послуг гостей безкоштовний Wi-Fi та цілодобова стійка реєстрації. Номери готелю "Дерибас" оснащені кондиціонером і телевізором із кабельними каналами. Гості користуються власною ванною кімнатою. У готелі подають сніданок з яєчною, млинцями з куркою, сирниками, тостами та свіжозвареною кавою. У радіусі 5-хвилинної прогулянки від готелю "Дерибас" працюють численні кав'ярні та

ресторани. Гості можуть замовити традиційні українські страви, притаманні чорноморському регіону. На території готелю працює салон краси.

Цей готель розміщений за 3 хвилини ходьби від знаменитих Потьомкінських сходів, Соборної площі й Одеського національного академічного театру опери та балету. Співробітники готелю допоможуть гостям спланувати екскурсії.

Бутик-готель «Ліфт» розташований у Приморському районі Одеси. До послуг гостей номери з кондиціонером і телевізором із плоским екраном і кабельними каналами. Надається безкоштовний Wi-Fi. Одеський залізничний вокзал розміщений за приблизно за 2,9 км від готелю, а Одеський театр опери та балету – за 300 метрів. Готель є безпечним для алергіків. Відстань до пляжу Ланжерон становить 2,5 км. В окремій ванній кімнаті є душ, безкоштовні туалетно-косметичні засоби та фен. Усі номери готелю укомплектовані рушниками та постільною білизною. Співробітники цілодобової стійки реєстрації говорять українською, російською та англійською мовами та завжди готові допомогти гостям. Неподалік від бутик-готелю «Ліфт» розміщені такі популярні пам'ятки, як пам'ятник герцогу де Рішельє, археологічний музей і музей західного та східного мистецтва. Відстань до найближчого міжнародного аеропорту Одеси становить 8 км.

Апарт-готель Corona розташований у багатоповерхівці з панорамним видом на район розваг і нічних клубів – Аркадія. Деякі номери мають балкон із видом на Чорне море. Цей сучасний апарт-готель розміщений на чорноморському курорті Одеса, усього за 200 метрів від пляжу Аркадія. Гостям пропонують континентальний сніданок і просторі номери з безкоштовним Wi-Fi. У всіх номерах і люксах апарт-готелю Corona Odessa є кондиціонер, сейф та телевізор із плоским екраном і супутниковими каналами. Помешкання розміщене лише за 5 хвилин ходьби від торгового центру Victory Gardens. На цілодобовій стійці реєстрації апарт-готелю Corona можна замовити трансфер до Центрального залізничного вокзалу Одеси (за 10 хвилин їзди на автомобілі) та аеропорту Одеси (за 20 хвилин їзди на автомобілі).

Хостел «Кошер» розташований в Одесі, за 2,5 км від пляжу Ланжерон. Гостям пропонують номери з кондиціонером. До послуг гостей спільний лаунж. У

помешканні здійснюється обслуговування номерів. Гості можуть відпочити на терасі. До послуг гостей спільна кухня та безкоштовний Wi-Fi. У помешканні працює цілодобова стійка реєстрації. Гості можуть замовити трансфер з/до аеропорту. Поруч із хостелом і в околицях Одеси можна гуляти пішки. Неподалік від хостелу "Кошер" розміщені такі визначні пам'ятки, як Одеський археологічний музей, пам'ятник Дюку де Рішельє та Одеський національний академічний театр опери та балету. Відстань від помешкання до Міжнародного аеропорту «Одеса» становить 8 км.

Хостел Hostellux із безкоштовним Wi-Fi і безплатною власною парковкою розміщений в Одесі, за 10 км від Одеського театру опери та балету. Відстань до пам'ятника Дюку де Рішельє становить близько 10 км, до порту Одеси – 11 км, а до Одеських катакомб – 13 км. Номери хостелу безпечні для алергіків. За 10 км від помешкання можна відвідати Археологічний музей Одеси. Серед зручностей усіх номерів варто згадати кондиціонер, зону відпочинку, кухню, обідню зону і окрему ванну кімнату з феном, душем і безплатними туалетно-косметичними засобами. Кожний номер оснащений телевізором із плоским екраном і супутниковими каналами. В номерах встановлено шафу для одягу і чайник. Ринок Привоз розташований за 8 км від хостелу Hostellux, а Міський сад Одеси – за 9 км. До найближчого міжнародного аеропорту Одеси – 5 км.

Готель «Апельсин», призначений лише для дорослих, розташований у місті Білгород-Дністровський. До послуг гостей ресторан і місце й обладнання для шашликів. На всій території закладу надається безкоштовний Wi-Fi. У кожному номері є кондиціонер, холодильник, чайник, душ, фен, телевізор із плоским екраном і супутниковими каналами та шафа для одягу. Селище Затока розміщене за 23 км від готелю. Відстань від готелю «Апельсин» до міжнародного аеропорту Одеси становить 37 км.

Готель «Фієста» вирізняється сауною, глибоким басейном та номерами з балконом. З будівлі відкривається вид на центральний парк Білгорода-Дністровського. Готель розташований за 350 метрів від руїн стародавнього міста Тіри та Аккерманської фортеці. Звуконепроникні номери оснащені телевізором з

кабельними каналами та кондиціонером. Бездротовий доступ до Інтернету (Wi-Fi) надається безкоштовно. Помешкання декоровані в теплих тонах з використанням килимового покриття та яскравих тканин. У готелі "Фієста" працює бар та ресторан, де представлена європейська кухня та подаються традиційні місцеві страви. Континентальний сніданок доставляється у номери. У сонячні дні гості можуть скористатися готельним устаткуванням для барбекю. Відстань до мальовничого берега річки Дністер складає лише 350 метрів. Околиці стануть ідеальним місцем для піших прогулянок. Залізничний вокзал Білгорода-Дністровського розміщений за 1,5 км. Автомобіль можна залишити на готельній автостоянці.

Хостел "Затишок" розташований у Білгороді-Дністровському. До послуг гостей безкоштовний Wi-Fi та безплатна власна парковка. Гості помешкання зможуть зайнятися такими видами активного відпочинку в Білгород-Дністровському та околицях міста, як піший туризм. Відстань від хостела "Затишок" до селища Затока становить 21 км. До найближчого міжнародного аеропорту в Одесі – 37 км

Готель "Флінт" розташований у Затоці. Гостям пропонують номери з кондиціонером. До послуг гостей спільна кухня й тераса. Гостям надається приладдя для барбекю, безкоштовний Wi-Fi і безплатна власна парковка. В усіх номерах помешкання встановлено шафу для одягу. У всіх номерах готелю "Флінт" є телевізор із плоским екраном, окрема ванна кімната й балкон із видом на озеро. Відстань до міжнародного аеропорту Одеси становить 35 км.

Вілла Bossa розташована в селищі Затока, за 50 метрів від пляжу Кароліно Бугаз. До послуг гостей приладдя для барбекю, безкоштовна власна парковка та тераса. Здійснюється обслуговування номерів. Для дітей облаштовано ігровий майданчик. У помешканні працює цілодобова стійка реєстрації та надається трансфер з/до аеропорту. Для гостей обладнано спільну кухню. Надається безкоштовний Wi-Fi. У кожному номері готелю є кондиціонер, шафа для одягу, окрема ванна кімната, телевізор із плоским екраном, постільна білизна та балкон із

видом на море. У номерах встановлено холодильник. Відстань від вілли Bossa до міжнародного аеропорту Одеси становить 37 км.

Заміський будинок «Дунайська садиба» розташований у місті Вилкове Одеської області. До послуг гостей номери з безкоштовним Wi-Fi та безплатна парковка. Серед інших зручностей – сауна. Гості користуються власною повністю укомплектованою ванною кімнатою з душем і безплатними туалетно-косметичними засобами. Для дітей на території облаштовано ігровий майданчик. Околиці заміського будинку «Дунайська садиба» чудово підходять для риболовлі. Гості також матимуть змогу просто відпочити в саду помешкання. Відстань від помешкання до міста Суліна становить 3,1 км, а до села Приморське – 13 км.

Вілла Mango розташована в місті Вилкове. До послуг гостей безкоштовний Wi-Fi, бар, спільний лаунж і сад. З усіх номерів відкривається вид на озеро або річку. Кожен з них облаштований кухнею, телевізором із плоским екраном, кабельними каналами та DVD-програвачем, письмовим столом і власною ванною кімнатою з душем і феном. Серед інших зручностей: холодильник, кухонна плита, тостер і чайник. На території вілли облаштовано терасу та місце з обладнанням для барбекю. Відстань від вілли Mango до міста Суліна становить 2,3 км, а до села Приморське – 10 км [3].

Одеса та область багата на різноманітні заклади харчування як для перекусів та обідів, так і для можливості спробувати місцеві колоритні страви з дарів моря.

Бар «Молодість» - концептуальний заклад який розташований на Грецькій вулиці в центральній частині Одеси. У розпорядженні гостей два поверхи. На першому - знаходиться барна стійка на другому - можна відпочити за столиками та переглянути фільми які проектор транслює прямо на стінах бару. Інтер'єр закладу оформлений у стилі 90-х років - відвідувачі можуть пограти в приставки подивитися фільми на відеокасетах послухати музику того часу. Меню включає популярні страви української кулінарії приготовані за домашніми рецептами. Основні страви - пельмені смажена картопля банка червоної ікри з тостами. У барі оригінальна подача страв - в сотейниках казанах і мисках.

У центрі Міського Саду розташоване стильне джаз-кафе під назвою «Уточкіно». Заклад являє собою бенкетно-концертний комплекс оформлений в стилі американського арт-деко двадцятих років минулого століття. У меню представлені авторські європейські та італійські страви. Фірмова страву - «Шатобріан» з філе телятини на грилі з вишневим соусом і форель під соусом «Кальвадос». Щоп'ятниці й щосуботи відбуваються клубні вечори лунає жива музика - джаз блюз соул сальса ретро лаунж. У барі гостям пропонують авторські коктейлі.

У самому центрі Одеси розташований пивний паб «Бочка». Тут гостей пригощають популярними європейськими стравами приготованими на мангалі. Фірмові з яких - свиняча гомілка «Купати» від шефа. Основний акцент зроблений на закусках до пива - свинячі вуха в'ялена риба копчені реберця. У барі пропонують 15 сортів елітного пива крім того в алкогольній карті присутні екстрим-коктейлі й авторські вина. Часто в пабі проходять трансляції спортивних подій. Щоп'ятниці й щосуботи лунає жива музика - джаз лаунж ретро.

«Сканді» - це гриль-ресторан розташований в Суворовському районі Одеси. У меню гостям пропонують широкий асортимент популярних європейських страв. Основний акцент зроблений на стравах приготованих з домашнього м'яса. У меню фірмові стейки страви зі свинини телятини кроля баранини птиці які приготовані на відкритому вогні. Інтер'єр закладу виконаний у стилі сільської української хати. У барі гості можуть замовити класичні коктейлі й кілька сортів розливного пива.

На Великій Арнаутській розташований суші-бар «Космос». Інтер'єр закладу оформлений у стилі хай-тек. У меню представлені популярні страви японської та європейської кухонь. Гості можуть скуштувати класичні нігірі, суші, сашімі, темакі, а також фірмові страви: «Юшка з сьомги», «Телятина з овочами», віденський штрудель. Є власна служба доставки, кейтеринг.

На набережній пляжу «Ланжерон» розташувався ресторан сучасної європейської кухні що називається «Terrace.Sea View». Дизайнерський інтер'єр закладу виконаний в середземноморському стилі — біло-кремові кольори легкий текстиль молочних відтінків меблі зі світлих порід дерев кришталеві люстри та

панорамні вікна з краєвидом на Чорне море. У меню гості можуть замовити авторські європейські страви які готують за технологіями су-вид хоспер і WOK. Особливістю ресторану є той факт що сніданки подають упродовж цілого дня. У барі запропонований асортимент авторських коктейлів.

Навпроти Міськсаду на Дерібасівській розташований старовинний пивний дім «Гамбрінус» заснований ще наприкінці дев'ятнадцятого століття. Інтер'єр закладу виконаний в класичному «пабному» стилі - коричнево-бежеві кольори масивні столи й лавки з натурального дерева цегляне мурування стін і склепінні стелі. У меню зображена традиційна одеська кухня у якій основний акцент зроблений на морепродуктах. Серед фірмових страв відзначаються - дорадо з розмарином бички звичайні барабуля з соусом по - польськи. У барі є фірмове пиво «Гамбрінус» і ще шість сортів розливного пива. Щовечора гості можуть натішитися грою скрипаля.

У Малиновському районі Одеси, на вулиці Академіка Філатова, знаходиться кафе-бар «Сім футів». У меню гостям пропонують популярні страви європейської та української кухонь в авторській інтерпретації шеф-кухаря. Основний акцент зроблено на рибних стравах. У приготуванні їжі використовують свіжі натуральні овочі й морепродукти локального походження. Уранці можна замовити фірмові сніданки, вдень гості можуть покуштувати комплексних бізнес-ланчів. У кафе-барі є основний і бенкетний зали, а також в теплу пору року працює літній майданчик.

«В Ангелових» - це французьке арт-кафе, розташоване на вулиці Жуковського, Одеса. У меню представлена авторська європейська кухня. Фірмові страви - ікра щуки по-бессарабськи, кус-кус з раковими шийками, качка з медовими яблуками. Акцент зроблений на десертній карті, в якій представлені фірмові макарони, еклери, яблучна тарта й бріюш. Особливість закладу - відкрита кондитерська кухня. У кафе регулярно влаштовують майстер-класи.

В Одесі на площі Віри Холодної знаходиться кафе «Скринька». У розпорядженні гостей основний бенкетний зали а також простора літня тераса і дитяча кімната для маленьких гостей. У меню представлені авторські страви європейської та середземноморської кулінарії. Фірмовими стравами вважаються

морепродукти локального походження приготовані на грилі. З 8 до 12 години відвідувачі можуть замовити комплексні сніданки. Інтер'єр закладу виконаний в романтичному вінтажному стилі де переважають ванільні й лавандові відтінки оригінальні м'які меблі та живі квіти в ролі декору.

«Залюбки» - це ресторан традиційної української кухні розташований в Київському районі Одеси. В інтер'єрі закладу переважає національний стиль - в залі меблі з темного дерева білі скатертини на столах полиці прикрашені домашньою «консервацією» й пляшками з настоянками. Гостям пропонують скуштувати страви за старовинними гуцульськими рецептами. У меню український борщ грибна юшка домашні ковбаски власного копчення вареники й пельмені ручної роботи. В алкогольній карті ресторану фірмові наливки асортимент розливного пива.

Ресторан «Арго» зустрічає гостей на вулиці Грецькій у Білгород-Дністровському. Заклад розкинувся на мальовничому березі Дністровського лиману. У розпорядженні гостей два просторі бенкетні зали на різних рівнях, кожен з яких здатний вмістити до 100 персон. У теплу пору року відвідувачі можуть відпочити на двох літніх терасах на 100 посадкових місць кожна. З вікон ресторану відкривається панорамний вигляд на річку Дністер. Інтер'єр закладу гармонійно поєднує в собі сучасну класику й елементи декору в давньогрецькому стилі - пісочні, кремові, перикові відтінки в оформленні, колони й ліпнина, настінні розписи, кришталеві люстри, білосніжні скатертини й елегантні меблі. Кухарі ресторану спеціалізуються на приготуванні популярних і авторських страв європейської та української кухонь. Меню пропонує салати, холодні й гарячі закуски, перші страви, основні гарячі страви зі свинини, яловичини, курки, риби й морепродуктів, гарніри, випічку і десерти.

Ресторан «Шабський дворик» зустрічає своїх гостей навпроти «Центру культури вина» в селі Шабо. Заклад являє собою будинок, побудований у швейцарському стилі, де обладнані просторий основний зал, бенкетний зал, старовинний винний льох і крита літня тераса. Інтер'єр ресторану гармонійно поєднує в собі сучасну класику і стиль лофт - кремово-коричнева колірна гама,

цегляне муровання стін і склепіння, оздоба з натурального дерева, елегантні крісла та дивани з оббивкою зі смугастого текстилю, абажури й світильники, які нагадують у вигляді пташині клітки. У меню переважають популярні українські та грузинські страви. Кухарі готують виключно з екологічно чистих фермерських продуктів. Відвідувачі вранці можуть замовити комплексні сніданки - вівсяну кашу з варенням і горіхами, яечню з трьох яєць з чабатною й овочевим салатом, омлет з сиром і овочевим салатом з хрусткою чабатною. Також у ресторані готують холодні й гарячі закуски, салати, перші страви, гарячі страви, основні страви з м'яса, птиці, риби, страви для великої компанії гостей, гарніри й десерти.

На мальовничому березі Дністровської затоки, на вулиці Михайлівській, у Білгород-Дністровському розмістилося кафе-бар «Замок». Оригінальний екстер'єр закладу стилізований під середньовічну фортецю. Тут гості можуть замовити популярні страви європейської, української, близькосхідної кухні. Основний акцент у меню зроблено на м'ясних, рибних та овочевих стравах, які готують на відкритому вогні. У денний час у кафе-барі подають комплексні бізнес-ланчі. У барній карті є пиво міцний алкоголь коктейлі.

«Колиба» - це затишний сімейний ресторан, який зустрічає гостей у Білгород-Дністровському, на вулиці Кишинівській. Інтер'єр закладу стилізований під заміський котедж, який оздоблений натуральним деревом. У розпорядженні гостей основний зал з майданчиком для танців і барною стойкою, дитячий ігровий куточок, літня крита веранда. У ресторані відвідувачі можуть замовити популярні страви європейської кухні. Меню «Колиби» містить холодні й гарячі закуски, салати, закуски до пива, перші страви, основні страви з м'яса, птиці, риби, гарніри, десерти. У ранковий час тут подають сніданки - яечню, омлети з сиром, овочами, беконом, вівсяну кашу, млинці з медом або фруктами.

Інтер'єр ресторану Bessarabia, пр. Суворова, Ізмаїл оформлений в класичному стилі - пастельні відтінки бежевого кольору стіни прикрашають репродукції картин відомих художників фітостіни з живих рослин меблі з темних порід дерев. Гостям подають традиційні страви європейської та чорноморської

кухонь. Фірмові частування - ризото з білими грибами паста фуа-гра смажені чорноморські бички. Зранку пропонують сніданки за системою «шведський стіл».

Ресторан «Терраса» в Ізмаїлі, це ресторант європейської кухні з авторськими стравами. Інтер'єр просторого залу виконаний у сучасному стилі й оформлений у пастельних пісочних і персикових відтінках. Тут гості можуть замовити популярні європейські та українські страви. Меню містить салати, холодні й гарячі закуски, перші й основні страви з м'яса, птиці, риби, гарніри, страви для компаній, випічку і десерти. Часто в закладі проходять весільні церемонії й свята, бенкети, фуршети, корпоративні та сімейні свята, грають живу музику.

Кафе «Модное место» на вулиці Івана Франка в Ізмаїлі представляє до послуг гостей просторий основний зал, а також криту літню терасу. Затишний інтер'єр оформлений у стилі сучасної європейської класики - тепла пісочна колірна гама, білосніжні скатертини, елегантні меблі, картини, візерунчастий текстиль, чорно-білі світлини. Меню кафе складається з популярних і авторських страв європейської та української кухонь. Гостям подають холодні й гарячі закуски, салати, перші страви, основні страви з м'яса, птиці, риби й морепродуктів, піцу на тонкому тісті, випічку, гарніри, десерти [4].

РОЗДІЛ 2

ПРОЕКТ ІННОВАЦІЙНОГО ТУРУ ПО ОДЕЩИНІ

2.1 Маршрут інноваційного туру

Одеса – Ізмаїл – Вілкове – Шабо – Затока – Білгород-Дністровський

Одеса - адміністративний центр області та району. Третє найбільше місто країни після Києва та Харкова, розташоване на узбережжі Чорного моря,

найбільший морський торговий порт держави. Культурно-освітній, туристичний, торговий, транспортний центр. Основа економіки - транспортні перевезення, машинобудівна, хімічна, нафтопереробна, харчова та легка промисловості.

Історичний центр Одеси з 2023 року перебуває в списку об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО. У центральній частині міста - ансамбль будівель кінця XVIII-XIX століть у стилях класицизму, ампіру, модерну тощо. У межах Одеси та її околицях знаходяться кліматичні та бальнеологічні курорти. Також під містом знаходиться велика мережа підземних ходів і лабіринтів, які утворюють одну з найбільших у світі катакомб із довжиною тунелів приблизно 2,5 тисячі кілометрів.

Одеса також один з українських культурних центрів. У цьому місті є безліч театрів та музеїв, які мають багаторічну історію. В Одесі також народилося та виросло багацько діячів культури - піаністи Еміль Гілельс та Святослав Ріхтер, скрипаль Давид Ойстрах, співаки Леонід Утьосов та Валерій Ободзинський, композитор Оскар Фельцман, актори, письменники, художники. Помітне місце в культурному житті міста займає театральне мистецтво. Найвизначнішим та найвідомішим театром є Одеський Національний Академічний театр Опери та Балету. У ньому бував видатний композитор Петро Чайковський, на його сцені виступали відомі співаки: Федір Шаляпін, Енріко Карузо, Леонід Собінов, танцювала Ісідора Дункан тощо.

В Одесі працюють близько тридцяти музеїв. Найбільш відомі: Одеський археологічний музей НАН України - один з найстаріших в Україні, Одеський художній музей - один з найбільш розвинених художніх музеїв в Україні та має у своїх фондах майже всі види художнього мистецтва: живопис, графіку, скульптуру, декоративно-ужиткове мистецтво і містить витвори російських і українських майстрів іконопису від XVI століття до сучасності, нараховуючи понад 10 тисяч оригінальних робіт, Одеський літературний музей - охоплює історію літературної Одеси за два століття, сад скульптур Літературного музею вважається візитною карткою Одеси, Меморіал героїчної оборони Одеси.

Ізмаїл - місто в Одеській області Відстань до Одеси становить понад 200 км, друге найбільше місто області за кількістю населення - понад 70 000 осіб.

Розташований на півдні області, на лівому березі річки Дунай, за 80 кілометрів від берега Чорного моря. З протилежного берега Дунаю навпроти міста знаходиться румунське село Плауру.

У місцевому історико-краєзнавчому музеї є точна копія указу султана османської Порти Мурада III, що стосувався заснування Ізмаїла.

У місті є музей Олександра Суворова, розташований в центрі міста і відділ музею - Діорама «Штурм фортеці Ізмаїл», що розташований в Малій мечеті на території Фортеці.

Також є картинна галерея, Палац культури ім. Т. Г. Шевченка, краєзнавчий музей, меморіальний парк-музей «Фортеця». Працює «Спілка художників Ізмаїла».

У будівлі Управління ПрАТ «Українське Дунайське пароплавство» працює музей історії пароплавства і Дунайського судноплавства.

Загалом на території міста налічується 19 парків та скверів: «Барановський ліс», парк мініатюр Ізмаїльського меморіального парку «Фортеця», Гагаринський парк, Міський сад, Парк Пам'яті, Клушинський сквер.

Вилкове - місто в українській частині дельти Дунаю, на крайньому південному заході України, Одеської області. Цей останній населений пункт на берегах Дунаю перед його впадінням в Чорне море називають українською Венецією. Відстань до обласного центру становить приблизно 207 км.

У місті розміщений Усть-Дунайський морський торговельний порт. Діє пункт контролю на кордоні з Румунією Вилкове - Периправа.

Це місто також відоме своїми численними водними каналами, місцеві жителі називають їх ериками, що прориті вздовж вулиць. Тому човен тут є звичнішим засобом пересування, ніж автомобіль.

З огляду на те, що Вилкове розташоване посеред боліт дельти Дунаю, тому найбільшою сферою зайнятості населення є рибальство на Дунаї, озерах дельти та в Чорному морі. Окрім рибальства Вилкове відоме як місце виноградарства та вирощування полуниць.

У Вилковому розташована адміністрація Українського Дунайського біосферного заповідника, чия територія охоплює острови дельти вгору та вниз за

течією Дунаю, плавні на північ від Дунаю, озера дельти та двокілометрову смугу морської акваторії вздовж узбережжя. Поблизу міста створено ботанічний заказник місцевого значення Ліски.

Шабо - село в Одеської області розташоване на березі Дністровського лиману, на відстані 10 км від Чорного моря. Місце, куди прибули швейцарські переселенці спрадавна називалося - «Аша-Абага» (тур. Acha-abag), що турецькою означає «Нижні сади», «садами» в той час називали виноградники, а «нижніми» їх іменували тому, що вони розташовувалися нижче Аккермана. Франкомовні швейцарці спочатку намагалися зберегти історичну турецьку назву, але через труднощі вимови поступово переробили його в «Шаба», а потім остаточно перейменували в «Шабо» на французький манер.

Село відоме своєю виноробною продукцією, на його території розташоване ТОВ «Промислово-торговельна компанія Шабо». Шабо - одне з небагатьох місць в Європі, де лоза не постраждала від «виноградної чуми» - філоксери. Примітно, що під час антиалкогольної кампанії 1985 року в Шабо практично не вирубувалися виноградники. І в наші дні шабські вина славляться своєю якістю. Лише у виноградниках Шабо вирощується сорт Тельті курук – єдиний автохтонний сорт винограду в Україні, який не змінив своїх органолептичних властивостей протягом сотень років. В 2009 в селі відкритий Центр культури вина Шабо.

Затока, мальовниче селище на морському узбережжі – таким воно було раніше. Зараз – це розвинути курорт та відомий центр туризму, релаксу та відпочинку в Україні. Курорт складається з кількох відомих територій: Кароліно-Бугаз, Бугазькій коса, Дружба, Затока, Сергіївка та інші місця. Тут туристів чекає 20 кілометрів золотих пісків в довжину, а ширина в різних місцях змінюється від 1 до 60 кілометрів. Дністровський лиман є невід’ємною частиною курорту, який відділений косою від моря. Численні бази відпочинку Затоки надають комфортні умови для відпочинку, в тому числі сімейного та відпочинку з дітьми. Кліматичні особливості, зручний транспортний під’їзд, полого дно, широкі без урвищ пляжі, розвинена інфраструктура приваблюють в Затоку багато відпочиваючих кожного року.

Білгород-Дністрівський (до 1944 - Аккерман) - місто лежить на Дністровському лимані за 18 км від Чорного моря й за 81 км від Одеси. Започатковане в IV столітті до н. е., мало велике значення в Середньовіччі та мало потужну оборонну споруду, що досі збереглась, - Аккерманську фортецю.

Тира, Алба Юлія, Турис, Білгород, Левкополь, Монкастро, Четатя Албе, Аккерман - все це назви одного міста - Білгород-Дністровський. Місто з давньою та багатонаціональною історією. Але Аккерман, хоч і турецьке, як-то більше подобається багатьом його жителям. Начебто все так же обігрується білий колір: Ак-Кермен - біла фортеця.

Білгород-Дністровська фортеця - місце масового паломництва туристів зі всього світу. Адже фортеця вважається однією з найбільш збереженою на території України. Своїми розмірами вона перевершує всі подібні фортифікаційні споруди країни. Фортеця лежить на скелястому березі Дністровського лиману, має вигляд неправильного багатокутника. Тут проходять також різні костюмовані дійства, фестивалі. На території фортеці проходили зйомки популярних фільмів: «Кораблі штурмують бастіони», «Отелло», «Адмірал Ушаков», «Лицарський замок», «Д'Артаньян і три мушкетери», «Двадцять років потому».

У наш час Білгород-Дністровська фортеця служить підмостками для проведення безлічі концертів, театралізованих вистав і фестивалів. Протягом літнього періоду в фортеці проводяться лицарські турніри «Сталева ліга», театралізована вистава «Штурм Аккерманської фортеці». Крім того, щорічно, протягом 3-х днів, в стінах фортеці проводиться молодіжний фестиваль «Фортеця». Відмінний звук, світло (лазерне шоу), велика сцена, класні колективи, шикарний салон і море пива. Все це на тлі середньовічної цитаделі, влітку, з видом на води Дністровського лиману і кромку моря на горизонті [5].

2.2 Програма інноваційного туру

День 1

Зустріч на залізничному вокзалі Одеси.

Поселення у готель.

Оглядова екскурсія по місту-герою Одесі. Відвідування Приморського бульвару. Звідси можна дістатися буквально до всіх визначних місць міста. Бульвар - найкраще місце, де погуляти в Одесі, тому що він розташувався прямо по центру, між гучним містом і спокійним чорноморським узбережжям. Прогулюючись бульваром, можна непомітно дістатися до таких красивих місць в Одесі, як Потьомкінські сходи або Воронцовський палац.

Найактивніша частина Одеси – вулиця Дерибасівська. Тут кожен знайде розвагу до смаку. Хтось просто гуляє кам'яною вуличкою, хтось фотографується у стилця Ільфа і Петрова, а хтось замовляє обід в одному з десятків колоритних одеських ресторанів. Одна з найважливіших пам'яток Одеси – пам'ятник Дюку де Рішельє. Саме він доклав максимум зусиль для того, щоб Одеса розцвіла та перетворилася на провідне місто Європи.

Обідня перерва

Пропозиція продовжити прогулянку Одесою. Однією з найкрасивіших будівель Одеси вважається Оперний театр. Він найстаріший в Україні і датується 19 століттям. Споруда виконана в стилі віденського бароко. Над цим мистецьким шедевром працювали зарубіжні архітектори Фердинанд Фельнер і Герман Гельмер.

Цікавою локацією міста є Морський порт. Це не тільки порт, а й справжній арт-центр під відкритим небом, до того ж з морським вокзалом, яхтовим комплексом, готелем і, звичайно, приголомшливими видами.

Вільний час. Самостійне повернення у готель.

2 день.

Сніданок у готелі.

Туристам пропонується відвідати таємничий світ підземелля. Дивовижний світ старовинних підземних виробок початку ХХ ст., розташованих під Одесою та її передмістями. Одеські катакомби – це грандіозна система підземних каменоломень, частково пов'язаних між собою у вигляді масштабного і дивного лабіринту. Легендарну популярність і всесвітню славу катакомби Одеси отримали завдяки абсолютно фантастичним розмірами - загальна протяжність виробок

оцінюється фахівцями в 2500 кілометрів, що залишає далеко позаду катакомби таких світових міст, як Париж (500 км) і Рим (300 км). Унікальність екскурсії – в повному відриві від сучасної цивілізації, в реальних відчуттях присутності під землею, в спогляданні фантастичного лабіринту і старовинних каменоломень. В ході екскурсії можна побачити вражаючі обсяги, завали, шахтарські малюнки, колодязі, партизанські стоянки, затоплені галереї та печери.

Обідня перерва

Далі пропонується екскурсія «Спритність рук і ні якого шахрайства»

В Одесі завжди жили люди талановиті. Але їх таланти не завжди були благородними. Під час екскурсії можна згадати всіх знаменитих одеських аферистів: Сонька - Золота Ручка, Мішка Япончик, Анатолій Бец, Беня Крик, Карабас і багато інших вписали ексклюзивні сторінки в історію Одеси. Основна дія екскурсії розгорнеться на Молдаванці, в злочинному "череві" Одеси: будинок Мішки Япончика, злодійська академія, вулиця Мала Арнаутська, де, за твердженням Остапа Бендера, робилася вся контрабанда в місті Одесі.

Вільний час. Самостійне повернення у готель.

3 день

Сніданок у готелі.

Подорож до міста Ізмаїл, розташованого на берегах річки Дунай.

Парк на березі річки Дунай, біля якого стоїть Мала мечеть, гуляючи його алеями можна побачити цікаві архітектурні споруди, серед яких Свято-Успенська церква, Миколаївський храм і Кілійські ворота.

Відвідування Малої мечеті, відомої як Ізмаїльська фортеця, яка сьогодні є частиною Ізмаїльського музею Суворова. У середині зберігається видовищна діорама «Штурм фортеці Ізмаїл». У минулі часи мечеть була частиною потужної турецької фортеці, про яку зараз нагадують лише земляні вали, залишки фортифікаційних укріплень і рів, що досягає 11 метрів в глибину.

Обідня перерва.

Наступна локації - Ізмаїльський порт – це міжнародний торговий порт важлива частина історії міста та його атмосфери.

Музей історії Українського Дунайського пароплавства, що розміщується в Управлінні пароплавства. У музеї представлені моделі судів, різні морські прилади, фотографії. Під час екскурсії гостей знайомлять з історією розвитку судноплавства, розповідають про перші судноплавні спільноти.

Свято-Покровський собор – головний храм Ізмаїла, побудований у 30-х роках ХІХ століття. Його особливістю є овальна колонада. Добудована вона була через 100 років, але органічно вписалася в архітектуру будівлі та доповнила його. Поруч можна побачити пам'ятник полководцю Олександрові Суворову і міський сад.

Повернення у готель в Одесі.

4 день

Сніданок у готелі.

Ще один день у неперевершеній Одесі.

В першій половині дня туристам пропонується відвідування Одеського Привозу. Знаменитий одеський Привоз - колоритний ринок, де «можна купити все», ще один із символів Одеси. Побудований у першій половині ХІХ століття на Привозній площі як філія Старого ринку, Привоз спочатку призначався для торгівлі «з коліс», тобто з возів. Тільки в кінці ХІХ століття тут з'явилися капітальні споруди, і Привоз поступово став головним ринком Одеси. Вважався одним із найбільших ринків у Європі. Відкрито пам'ятник героїні одеського фольклору тітці Соні. Туристам особливо рекомендують відвідати рибні ряди в старій частині ринку, що зберігають одеський колорит ведення торгівлі.

Обідня перерва.

Відвідування Парку культури та відпочинку імені Тараса Шевченка або Олександрівського парку – це центральний одеський парк, який був закладений ще в 1875 році. Гарне місце для неспішних прогулянок історичними алеями. У парку встановлено пам'ятник Шевченку, пам'ятник воїнам-інтернаціоналістам і пам'ятник Невідомому матросу, до якого веде «Алея Слави». Звідси відкривається дивовижна морська панорама. Якщо пройти до моря то можна побачити фортецю Хаджибей, вірніше те, що вціліло до наших днів, частина Карантинної стіни,

Порохова та Мертвецька вежі. У західній частині парку Шевченка розташований Зелений театр.

З парку Шевченка починається відома «Траса здоров'я».

Вечері пропонується прогулянка узбережжям Ланжерону.

Повернення у готель.

5 день.

Сніданок у готелі.

І знову пропонується далека подорож до «Української Венеції» - Вилкове.

Туристів чекає неймовірна подорож до міста на воді. Екскурсія по старій частині міста з відвідуванням ериків - каналів (вулиць) міста. Далі, захоплююча подорож до «0 км».

Звісно не обійдеться без смачних сюрпризів – в обідню перерву пропонується знаменита Вилківська уха, неповторний місцевий колорит.

Потім туристи вирушають на водну екскурсію по дельті на обладнаному прогулянковому судні по гирлах Очаківське і Анкудінове, де відвідають старообрядницьке селище Анкудінове.

Повернення у готель в Одесу.

6 день.

Сніданок у готелі. Виселення з готелю.

Переїзд у Затоку. Затока - найбільший і найкращий літній курорт пляжного відпочинку в Україні, розташований на березі Чорного моря Назву курорту дало однойменне селище Затока, але тепер цю назва носить курорт протяжністю понад 20 км золотих пісків від Кароліно-Бугаз до Сергіївки. Фактично весь курорт Затока це довга коса між Дністровським лиманом шириною від 1 км до 60 метрів в самому вузькому місці, його так і називають - тут море і лиман майже поєднуються.

Поселення у готель.

Вільний час. Обідня перерва.

Після обіду туристам пропонується екскурсія у село Шабо.

Сучасне Шабо – село, яке розкинулося воно вздовж правого берега Дністровського лиману. Нині це знаний на Одещині центр виробництва вина, та відвідуваний туристами об'єкт.

В Шабо розташована «Промислово-торговельна компанія Шабо», яка є однією із провідних в Україні. Тут виробляють усі види алкогольної продукції на основі винограду. Продукція компанії є майже в усіх торгових точках країни. На території підприємства туристи відвідають Центр культури вина, дуже цікавий музей й дегустаційний зал. Також можна придбати продукцію Шабо, яка сподобалась.

Повернення у готель в Затоку.

7 День

Сніданок у готелі.

Туристи вирушають до міста Білгород-Дністровський

Відвідування Білгород-Дністровської (Акерманської) фортеці. Це одна з небагатьох збережених фортець в Україні. Могутня, гарна, найпопулярніша, вона - перлина Бесарабії. Твердиня зводилася на залишках давньогрецького міста Тіра. Фактично давній некрополь назавжди похований під фортецею. Вважається, що засновниками фортеці є генуезці, які прийшли у Причорномор'я в XIII столітті. Фортеця вражає своїми розмірами: за периметром 2,5 км, загальна площа 9 га, товщина стін від 1,5 метри до 5, висота стін та веж від 5 до 15 метрів. З одного боку її мури майже впираються у води лиману, а з іншого боку її оточує глибокий рів. Серце фортеці - цитадель, колись в ній розташовувався комендантський палац.

Обідня перерва.

Продовження прогулянки старим містом.

Розкопки античного міста Тири, залишки давньогрецького міста неможливо оминати, вони розташовані упритул до фортеці Аккерман.

Відвідування церкви Успіння Пресвятої Богородиці (Вірменська церква). Споруджувалася церква під час турецького володіння. На ті часи за правилами жодна релігійна будівля іншої конфесії не могла перевищувати мечеті. Цим й пояснюється така приземиста архітектура пам'ятки.

Сарматська гробниця, що розташована на території Вірменської церкви. При дослідженні був знайдений керамічний посуд червоного кольору.

Чоловіча гімназія - пам'ятка архітектури зведена в 1900 році, тепер в стінах колишньої гімназії діє педагогічне училище.

Повернення у готель в Затоку.

Завершення туру. В літній період туристам пропонується залишитись у Затоці для пляжного відпочинку.

ВИСНОВКИ

Аналізуючи туристичний потенціал Одеської області та розроблюючи стратегії його розвитку, можна визначити, що регіон володіє великими можливостями для вдосконалення туристичної індустрії. В результаті нашого дослідження ми приходимо до кількох ключових висновків.

По-перше, Одеська область має значущий туристичний потенціал, який базується на своїй розмаїтості природної краси, багатстві культурної спадщини та історичних пам'яток. Однак для його повного використання слід вдосконалити інфраструктуру та залучити увагу до унікальних особливостей регіону.

По-друге, стратегії розвитку повинні враховувати різноманітні інтереси туристів, від прихильників екологічного туризму до любителів культурного відпочинку. Спрямованість на широкий спектр аудиторій сприятиме більш

ефективному використанню ресурсів та підвищенню конкурентоспроможності регіону.

По-третє, важливо підкреслити взаємодію з місцевим населенням та підтримку його участі в розвитку туризму. Активна взаємодія між громадою, бізнесом та органами влади може стати важливою запорукою сталого розвитку та підвищення задоволення та підтримки з боку місцевого населення.

У підсумку, туристичний потенціал Одеської області не тільки вражає своєю різноманітністю, але й відкриває перспективи для сталого розвитку та збереження унікальних ресурсів. Впровадження ретельно розроблених стратегій дозволить використовувати цей потенціал на повну катушку, роблячи Одеську область привабливим туристичним напрямком і визначальним елементом туристичної карти України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вікісховище, зібрання вільних для використання медіафайлів [Електронний ресурс]. URL: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Odessa_in_Ukraine.svg. (Дата звернення 01.11.2023)
2. Вікіпедія, вільна енциклопедія [Електронний ресурс]. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9E%D0%B4%D0%B5%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C. (Дата звернення 01.11.2023)
3. Цифрова туристична компанія Booking.com [Електронний ресурс]. URL: <https://www.booking.com>. (Дата звернення 01.11.2023)

4. Сайт пошуку кращих ресторанів і кафе в Україні [Електронний ресурс]. URL: <https://tomato.ua>. (Дата звернення 01.11.2023)
5. Туристичний оператор «Відвідай» [Електронний ресурс]. URL: <https://vidviday.ua>. (Дата звернення 01.11.2023)